SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2021/38

2021 m. sausio 15 d.

kuriuo nustatomas bendras požiūris į galutinių naudotojų pažymėjimų elementus šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų eksporto kontekste

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 29 straipsnį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2019 m. rugsėjo 16 d. išvadose, susijusiose su Tarybos bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP ([1]) peržiūra, Taryba įsipareigoja išnagrinėti galimybę priimti sprendimą dėl galutinių naudotojų pažymėjimų, skirtų šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) bei jų šaudmenų eksportui;

(2) Bendrojoje pozicijoje 2008/944/BUSP nustatyta, kad eksporto licencijos turi būti išduodamos tik remiantis patikimomis ankstesnėmis žiniomis apie galutinį naudojimą galutinės paskirties šalyje. Bendrojoje pozicijoje 2008/944/BUSP taip pat nustatyta, kad tam paprastai reikia nuodugniai patikrinto galutinio naudotojo pažymėjimo ar atitinkamų dokumentų ir (arba) oficialaus leidimo, kuriuos išdavė galutinės paskirties šalis;

(3) bendras Sąjungos masto požiūris į ŠLG bei jų šaudmenų galutinių naudotojų kontrolę sumažins nukreipimo riziką, sudarys vienodas sąlygas ir padidins aiškumą gynybos pramonei ir jos klientams dėl atitinkamų reikalavimų;

(4) atnaujintame Tarybos bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP naudojimo vadove, kurį Taryba patvirtino 2019 m. rugsėjo 16 d., pateikiama geriausia praktika galutinių naudotojų pažymėjimų srityje;

(5) 2018 m. lapkričio 19 d. priimtoje ES kovos su neteisėtais šaunamaisiais ginklais, šaulių ir lengvaisiais ginklais ir jų šaudmenimis strategijoje Taryba įsipareigoja išnagrinėti galimybę priimti sprendimą dėl ŠLG eksporto galutinių naudotojų pažymėjimų, atsižvelgdama į Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos darbą šiuo klausimu;

(6) Tarybos sprendimu (BUSP) 2020/979 ([2]) remiamas tarptautiniu mastu pripažintos ginklų ir šaudmenų valdymo patvirtinimo sistemos, kuri sudarytų sąlygas nepriklausomai patvirtinti arba sertifikuoti atitiktį atviriesiems tarptautiniams standartams sauga ir saugumu grindžiamo nacionalinių ŠLG ir šaudmenų atsargų valdymo srityje, rengimas;

([1]) 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP, nustatanti bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę (OL L 335, 2008 12 13, p. 99).

([2]) 2020 m. liepos 7 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2020/979, kuriuo remiamas tarptautiniu mastu pripažintos ginklų ir šaudmenų valdymo patvirtinimo pagal atviruosius tarptautinius standartus sistemos rengimas (OL L 218, 2020 7 8, p. 1).

(7) remdamasi Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnio 3 dalies antra pastraipa, Sąjunga turi užtikrinti savo išorės veiksmų įvairių sričių nuoseklumą. Šiuo atžvilgiu Taryba atkreipia dėmesį į, *inter alia*, Reglamentą (EB) Nr. 428/2009 ([3]) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (ES) Nr. 258/2012 ([4]) bei (ES) 2019/125 ([5]);

(8) 2018 m. gegužės 28 d. priimtose Tarybos išvadose dėl ES pozicijos dėl kovos su neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais, atsižvelgiant į 3-iąją peržiūros konferenciją, skirtą peržiūrėti JT veiksmų programos dėl ŠLG įgyvendinimą, raginama skatinti galutinių naudotojų pažymėjimų taikymą ŠLG eksporto kontrolės srityje;

(9) Jungtinių Tautų (JT) veiksmų programoje dėl neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais visų aspektų prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo, priimtoje 2001 m. liepos 20 d., dalyvaujančios valstybės įsipareigoja priimti ir įgyvendinti atitinkamus įstatymus, kitus teisės aktus ir administracines procedūras, kad būtų užtikrinta veiksminga ŠLG eksporto ir tranzito kontrolė, įskaitant patvirtintų galutinio naudotojo pažymėjimų naudojimą ir veiksmingas teisines bei vykdymo užtikrinimo priemones;

(10) 2013 m. balandžio 2 d. JT Generalinės Asamblėjos priimtoje Sutartyje dėl prekybos ginklais teigiama, kad eksportuojanti valstybė, šios Sutarties Šalis, turi siekti užkirsti kelią įprastinės ginkluotės perdavimo nukreipimui, kai tikslinga, tikrindama eksporto sandoryje dalyvaujančias šalis, reikalaudama pateikti papildomus dokumentus, sertifikatus, garantijas, atsisakydama suteikti leidimą eksportuoti ar kitomis tinkamomis priemonėmis;

(11) JT Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. patvirtinama, kad kova su neteisėta prekyba ŠLG yra būtina siekiant daugelio darnaus vystymosi tikslų, įskaitant tikslus, susijusius su taika, teisingumu ir tvirtomis institucijomis, skurdo mažinimu, ekonomikos augimu, sveikata, lyčių lygybe ir saugiais miestais. Todėl tos darbotvarkės 16.4 darnaus vystymosi tikslu visos JT valstybės įsipareigojo iš esmės sumažinti neteisėtus finansinius ir ginklų srautus;

(12) 2018 m. gegužės 24 d. pristatytoje JT Nusiginklavimo darbotvarkėje „Mūsų bendros ateities užtikrinimas“ JT Generalinis sekretorius paragino spręsti perteklinio įprastinės ginkluotės kaupimo bei neteisėtos prekybos įprastine ginkluote problemą;

(13) neteisėtas reeksportas tebėra vienas ŠLG bei jų šaudmenų nukreipimo į neteisėtą rinką būdų;

(14) galutinio naudotojo pažymėjimai yra svarbus elementas nustatant veiksmingą ŠLG bei jų šaudmenų galutinių naudotojų kontrolę ir kuo labiau sumažinant nepageidaujamo nukreipimo riziką. Tačiau tokie pažymėjimai nepakeičia *ex-ante* visapusiško rizikos vertinimo, kuris atliekamas kiekvienu konkrečiu atveju sprendžiant, suteikti eksporto licenciją ar ne,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Šio sprendimo tikslas – padėti užkirsti kelią šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) bei jų šaudmenų nukreipimui nenumatytiems galutiniams naudotojams ar galutinio naudojimo būdams, susitariant dėl galutinio naudotojo pažymėjimų bendrų elementų Sąjungos bendrųjų karinės technologijos ir įrangos eksporto kontrolę reglamentuojančių taisyklių įgyvendinimo kontekste.

([3]) 2009 m. gegužės 5 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 428/2009, nustatantis Bendrijos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų ir tranzito kontrolės režimą (OL L 134, 2009 5 29, p. 1).

([4]) 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 258/2012, kuriuo įgyvendinamas Jungtinių Tautų protokolo prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildančio Jungtinių Tautų Konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą (JT šaunamųjų ginklų protokolas), 10 straipsnis ir nustatoma šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų eksporto leidimų sistema, importo ir tranzito priemonės (OL L 94, 2012 3 30, p. 1).

([5]) 2019 m. sausio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/125 dėl prekybos tam tikromis prekėmis, kurios galėtų būti naudojamos mirties bausmei vykdyti, kankinimui ar kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui ir baudimui (OL L 30, 2019 1 31, p. 1).

2 straipsnis

Šis sprendimas taikomas priede nustatytų ŠLG bei jų komponentų, pagalbinių reikmenų ir šaudmenų negrąžinamajam eksportui.

3 straipsnis

Šiame sprendime vartojamų terminų apibrėžtys:

1. galutinis naudotojas – eksportuotų prekių galutinis gavėjas ir savininkas, žinomas eksporto licencijos paraiškos pateikimo metu, pagal sandorio sutartines sąlygas;

2. eksportas – prekių išvežimas iš Sąjungos muitų teritorijos, įskaitant prekių, kurioms reikia užpildyti muitinės deklaraciją, išvežimą ir prekių išvežimą po saugojimo laisvojoje zonoje, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 952/2013 ([6]);

3. eksportuotojas – bet kuris Sąjungoje gyvenantis ar įsisteigęs fizinis ar juridinis asmuo arba bendrija, kuris pateikia eksporto licencijos paraišką arba kurio vardu tokia paraiška pateikiama, t. y. asmuo arba bendrija, kurie tuo metu, kai paraiška priimama, yra sudarę sutartį su gavėju atitinkamoje trečiojoje šalyje ir turi reikiamą įgaliojimą priimti sprendimą dėl prekių išsiuntimo iš Sąjungos muitų teritorijos. Jei tokia sutartis nesudaryta arba jei tokią sutartį sudaręs asmuo veikia ne savo vardu, eksportuotoju laikomas asmuo, subjektas ar įstaiga, turintis reikiamą įgaliojimą priimti sprendimą dėl prekių išsiuntimo iš Sąjungos muitų teritorijos. Jei teisė parduoti prekes pagal tą sutartį priklauso ne Sąjungoje gyvenančiam asmeniui ar įsisteigusiam subjektui ar įstaigai, eksportuotoju laikoma Sąjungoje gyvenanti ar įsisteigusi sutarties šalis.

4 straipsnis

Tam, kad valstybė narė galėtų suteikti leidimą eksportuoti prekes, kaip nurodyta 2 straipsnyje, reikalaujama, kad prieš suteikiant tą leidimą būtų išsamiai patikrintas galutinio naudotojo pažymėjimas arba atitinkami dokumentai, pasirašyti galutinio naudotojo.

5 straipsnis

1. Valstybės narės reikalauja, kad 4 straipsnyje nurodytame galutinio naudotojo pažymėjime būtų nurodyti šie esminiai identifikavimo elementai:

a) informacija apie eksportuotoją (įskaitant vardą, pavardę, adresą, prekybinį pavadinimą ir, jei yra, bendrovės registracijos numerį);

b) informacija apie galutinį naudotoją (įskaitant vardą, pavardę, adresą, prekybinį pavadinimą ir, jei yra, bendrovės registracijos numerį). Jei eksportuojama privačiajai bendrovei, kuri perparduoda prekes vietos rinkoje, ta bendrovė laikoma galutiniu naudotoju šio sprendimo tikslais. Tai neužkerta kelio valstybėms narėms licencijų paraiškas dėl eksporto perpardavėjams vertinti kitaip nei licencijų paraiškas dėl eksporto galutiniams naudotojams;

c) galutinės paskirties šalis;

d) prekių aprašymas. įskaitant, jei yra, sutarties numerį arba užsakymo numerį;

e) jei taikytina, eksportui numatomų prekių kiekis arba vertė;

f) galutinio naudotojo parašas, vardas, pavardė ir pareigos ir, jei atitinkama valstybė narė mano, kad būtina - kompetentingos valdžios institucijos galutinės paskirties šalyje pavadinimas;

g) jei taikytina, atitinkamų valdžios institucijų pažyma pagal nacionalinę praktiką (įskaitant datą, leidimą suteikiančio pareigūno vardą, pavardę, pareigas ir originalų parašą);

h) galutinio naudotojo pažymėjimo išdavimo data;

([6]) 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

i) jei taikytina, unikalus identifikavimo numeris arba sutarties numeris, susijęs su galutinio naudotojo pažymėjimu;

j) numatomo prekių galutinio naudojimo nuoroda;

k) kai tikslinga, informacija apie atitinkamą tarpininką (įskaitant vardą, pavardę, adresą, prekybinį pavadinimą ir, jei yra, bendrovės registracijos numerį).

2. Valstybės narės reikalauja, kad galutinis naudotojas, pasirašydamas 4 straipsnyje nurodytą galutinio naudojimo pažymėjimą dėl prekių, kurioms tas galutinio naudotojo pažymėjimas taikomas, prisiimtų šiuos esminius įsipareigojimus:

a) prekės nebus naudojamos kitais tikslais nei deklaruotieji; ir

b) bet koks prekių reeksportas:

   i) už importuojančios šalies ribų arba prekių saugojimo perdavimas importuojančioje šalyje yra draudžiamas; arba

   ii) galimas tik į galutinio naudotojo pažymėjime pateiktame sąraše nurodytas šalis ir bet koks prekių saugojimo perdavimas importuojančioje šalyje galimas tik galutinio naudotojo pažymėjime nurodyto sąrašo arba kategorijos subjektams; arba

   iii) bet kokiam prekių reeksportui už importuojančios šalies ribų arba prekių saugojimo perdavimui importuojančioje šalyje privalomas išankstinis rašytinis eksportuojančios valstybės narės valdžios institucijų patvirtinimas. Valstybė narė gali nuspręsti perduoti tokio patvirtinimo įgaliojimus importuojančios šalies kompetentingoms institucijoms.

6 straipsnis

Valstybės narės gali reikalauti, kad 4 straipsnyje nurodytame galutinio naudotojo pažymėjime būtų šie pasirinktiniai elementai:

a) galutinio naudotojo įsipareigojimas pranešti eksportuojančiai valstybei narei prekių, kurioms taikomas galutinio naudotojo pažymėjimas, praradimo ar vagystės atveju;

b) galutinio naudotojo įsipareigojimas patvirtinti prekių, kurioms taikomas galutinio naudotojo pažymėjimas, pristatymą, įskaitant tikslų jų kiekį;

c) galutinio naudotojo įsipareigojimas leisti eksportuojančios valstybės narės atstovams atlikti eksportuojamų prekių patikrinimą vietoje po siuntimo, įskaitant patikrinimo vizitų būdus;

d) galutinio naudotojo garantijos, kuriomis įrodomi jo gebėjimai saugos ir saugumo atžvilgiu tinkamai valdyti ginklus ir šaudmenis, įskaitant gebėjimą užtikrinti sauga ir saugumu grindžiamą atsargų kaupimo vietų, kuriose prekės bus saugomos, valdymą;

e) galutinio naudotojo įsipareigojimas išimti perteklinę karinę įrangą iš apyvartos, įskaitant:

   i) „naujas už seną“: įsipareigojimas sunaikinti senas prekes, kurios bus pakeistos importuotomis prekėmis; ir (arba)

   ii) „sunaikinimas po išėmimo iš apyvartos“: įsipareigojimas sunaikinti importuotas prekes po išėmimo iš apyvartos.

7 straipsnis

Valstybės narės saugo su išduotais 4 straipsnyje nurodytais galutinio naudotojo pažymėjimais susijusius įrašus pagal nacionalinę teisę ir praktiką.

8 straipsnis

Kai manoma, kad būtina, valstybės narės patikrina parašo galutinio naudotojo pažymėjime autentiškumą ir, jei aktualu, pasirašančio asmens įgaliojimus prisiimti įsipareigojimus galutinio naudotojo vardu. Kilus abejonių dėl galutinio naudotojo pažymėjimo autentiškumo, valstybės narės gali jį patikrinti bet kokiomis priemonėmis pagal nacionalinę praktiką. Jei galutinio naudotojo pažymėjimo autentiškumas negali būti patikrintas, valstybės narės neišduoda licencijos.

9 straipsnis

Jei valstybė narė nustato su galutinio naudotojo pažymėjimu susijusį sukčiavimą, klastojimą arba pažeidimą, ji šia informacija pasidalina su kitomis valstybėmis narėmis per COARM internetinę sistemą, atsižvelgdama į atitinkamus nacionalinius sumetimus.

10 straipsnis

Valstybės narės per COARM internetinę sistemą dalijasi su kitomis valstybėmis narėmis galutinio naudotojo pažymėjimų formatų pavyzdžiais, jei jų yra.

11 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja 2021 m. gruodžio 31 d.

Priimta Briuselyje 2021 m. sausio 15 d.

Tarybos vardu
Pirmininkė
A. P. ZACARIAS

PRIEDAS

Šis sprendimas taikomas šių kategorijų karinei įrangai tiek, kiek šios kategorijos priskiriamos Europos Sąjungos bendrojo karinės įrangos sąrašo ML1, ML2, ML3 ir ML4 kategorijoms.

Šios kategorijos iš anksto neapsprendžia jokios būsimos tarptautiniu mastu sutartos šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) apibrėžties ir gali būti toliau tikslinamos, ir jos gali būti peržiūrėtos atsižvelgiant į bet kokią ateityje tarptautiniu mastu sutartą ŠLG apibrėžtį.

Karinės įrangos kategorijos, kurioms taikomas šis sprendimas:

a) šaulių ginklai:
   — automatiniai šautuvai,
   — pusiau automatiniai šautuvai ir karabinai, specialiai sukurti kariniam naudojimui,
   — revolveriai ir savitaisiai pistoletai, specialiai sukurti kariniam naudojimui,
   — lengvieji kulkosvaidžiai,
   — pistoletai-kulkosvaidžiai, įskaitant automatinius pistoletus;
b) lengvieji ginklai:
   — sunkieji kulkosvaidžiai,
   — patrankos, haubicos ir mažesnio nei 100 mm kalibro minosvaidžiai,
   — granatsvaidžiai,
   — beatošliaužiai pabūklai,
   — žmonių ar jų grupių nešiojamos nuo peties paleidžiamos raketos ir kitos prieštankinės ir oro erdvės gynybos sistemos, kurios šaudo sviediniais, įskaitant MANPADS;
c) komponentai, specialiai sukurti a ir b punktuose išvardytai įrangai;
d) pagalbiniai reikmenys (pvz., naktinio matymo prietaisai, duslintuvai ir t. t.), specialiai suprojektuoti a ir b punktuose išvardytai įrangai;
e) šaudmenys, sukurti šaudyti iš a ir b punktuose išvardytos įrangos.